

Vikingklubben Karmøys

Budstikke

Nr 2

2012

Leiaren har ordet

Geir Veggeland

Det har vært god aktivitet i klubben til no i år, med kurs, studiering, dugnadar og greier. Me satsar på å halde oppe aktivitetsnivået utover sumaren og. Ikkje så mykje at me sliter folk ut, men ikkje så lite at folk gløymer at me finns. Akkurat passe tenkjer eg (me skal prøve oss på).

Snart er Vikingfestivalen over oss. Tida er kanhende inne for å byrje å førebue seg? I år skal me ikkje frakte klubbens saker og ting ut med båten, slik me pleier. Det blir sansynlegvis til at me får det kjørt ut med ATV'en, helga føre festivalen eller deromkring. Følg med for nærare informasjon.

Grunnen til dette er at Vikingklubben Karmøy er blitt invitert til å delta under Draken Harald Hårfagre's Namnefestings-seremoni, tysdag 5. Juni. Elles kjem Vikingfestivalen til å føregå som normalt.

Me kan nok elles i sumar sansynlegvis lokke med ein dugnad eller to, som vil gi klingande mynt til klubbkassa. No er jo økonomien sterk og god, sånn sett, men det jo iallefall ein del av oss som gjerne kunne ynskje seg ein ny teltduk til Oseberg-teltet...og det hadde vært kjekt å kunne flutte seg litt. Kan hende me skulle unne oss litt ekstra i år, siden det er klubben's siste år som tenåring...?

I år er det atter tid for Borre-kaupangen, så me legger årets klubbturn dit.

Me avholdt Årsmøte for nokre månadar tilbake, og det foregikk rolegt og greit. Ingen vedtak blei gjort, budsjettet blei presentert, og det blei litt utskiftingar i Styret. Nærare presentasjon av det nye styret finn du ein annan stad i Budstikka.

Kom gjerne med innspell, ris&ros, tankar og idear, dersom du har noko på hjartet. Kan hende det allereide er tid for å tenkje ut kva me skal finne på til neste år, når Vikingklubben Karmøy har 20 års-jubileum?

Søndagstur til Vibrandsøy.

Harald Ottøy

Søndag 15. april var vikingklubben invitert til å sjå eit så godt som ferdig skrog av draken Harald Hårfagre. Klubben har vorte privilegert når det gjeld å få informasjon om framdrifta i prosjektet. Det gir oss ei god kjensle av å "eiga" litt i fartøyet. Me vonar me på litt sikt kan vera med å kasta glans over draken når det byr seg eit høve.

Det var tydeleg alt før me kom til Vibrandsøy at interessa for prosjektet var stor hjå medlemmene. Det var så stort frammøte at båtane som skulle føra oss over måtte gå fleire vender. Mest alle som var med sist (8. februar 2011) var å sjå, og i tillegg mange nye, - både store og små, gamle og nye medlemmer og slekt og vener som også hadde "hengt seg på". Endå meir tydeleg var interessa å sjå når me kom fram.

Alle lydde etter når Terje orienterte før omvisninga, og når me etter kvart vart sleppte om bord, kravla og kraup det vikingar med kamera og ivrige ungar på slep høgt og lågt. Og stemninga var høgare enn stemnet på draken. For maken til skute! Ingen som har sett draken Harald Hårfagre er i tvil om at forfedrene våre var dyktige handverkarar. Sjølv med dagens verktøy er det ei bragd å byggja eit slikt skip. Me gler oss til neste møte: å få sjå draken i sitt rette element.

Frøyas bolig og husets beskytter

Synnøve Bang Jakobsen

Hvis du har et svarthylltre i hagen, er du heldig. For hyllens røtter gir bolig til mange småtusser, nemlig hyllefolket. De passer på folk og fe, på avlinger og fruktbarhet. Derfor skal du prise deg lykkelig hvis du har et hylletre i din nærhet. Aller best er det hvis hyllen står ved et hjørne av huset, det liker hyllefolket best. Har du hørt historien om fruktbarhetsgudinnen Frøya som vandrer over regnbuen? Når hun kommer ned på jorda, bosetter hun seg i den vise hyllen, og vokter med kjærlighet hus, folk og fe. Hun beskytter huset mot brann og annen fare, og sørger for mat, klær og varme til familien. Men under visse forutsetninger. For familien skal, i respekt for hyllens magiske egenskaper, ofre litt mat, vin eller melk til gudinnen og småtussene på valborgsmesse aften. Frøya kjenner godt hyllebærenes kraft, og når hun vandrer tilbake til Vallhall tar hun med seg en håndfull. Sankthansnatten lyser blomstene spesielt kraftig, og har spesielt legende krefter. Hvis du på denne natten spiser litt av hylleblomstene, beskytter du deg mot sykdom i hele året som følger. (Noe å huske på nå som sankthans nærmer seg) Bærene kan senere på året brukes som offer til vinden, da blåser den vekk uvelkomne ånder. Et hylletre må aldri felles uten at du først har bedt en bønn. For hvis noen har satt sykdom i treet, kan denne springe over på den som feller det. Hyllen skal man i det hele tatt behandle med respekt og kjærlighet. Be også en bønn til treet før du forsyner deg av blomster eller bær. I den eldre Edda er hyllen nevnt som råd mot ufred mellom ektefolk, og derav følgende ufruktbarhet. Amuletter av hyll skulle verne mot sykdom og trolldom. Kvister av hyllen ble lagt sammen med de døde i gravene for å beskytte dem mot hekser og onde ånder.

SVARTHYLL

Sambucus nigra

ANDRE NORSKE NAVN

Hyll, hærsbutre, glad gutt.

FAMILIE

Svarthyll har tidligere vært ført til kaprifolfamilien (*Caprifoliaceae*), men er i siste utgave av Lids flora plassert i moskusurtfamilien (*Adoxaceae*).

BOTANISK BESKRIVELSE

Svarthyll er en busk eller lite tre som kan bli opptil 7 m høyt. Barken på eldre stammer er gråbrun, ofte oppsprukket med mange korkporer. Unge årsskudd er glatte og grønne. Barken har en ubehagelig lukt. Bladene er motsatte og ulike finnete, med 5-7 ovale, spisse småblader. Svarthyll blomstrer i juni/juli med gulhvite blomster i opptil 20 cm brede, flate skjerm lignende blomsterstander ytterst på greinene. Blomstene har ikke nektar, men en sterk og karakteristisk duft som tiltrekker bestøvende insekter. Svarthyll får blåsvarte, bær lignende steinfrukter i store klaser. Når bærene modnes i september, blir klaserne bøyd nedover av vekten.

UTBREDELSE

Svarthyll har sin naturlige utbredelse i Europa, Asia og Nord-Afrika. Svarthyll er ikke opprinnelig viltvoksende i Norge, men kom til oss som kulturplante i tidlig middelalder eller tidligere. Selv om planter en sjelden gang forviller seg, finnes svarthyll her i landet primært i tilknytning til hager. Om man finner et svarthylltre i naturen, er det sannsynligvis på et sted hvor det i gamle dager fantes en husmannsplass eller annen bosetting. Slike forvillede trær kan finnes i kyststrøk fra Oslo til Møre og Romsdal.

Broderi

En tidlig lørdags formiddag i slutten av februar troppet en gjeng damer og en (modig) kar opp i Visnes, med nåler, tråd og broderirammer klar. Camilla Haug hadde sjenerøst takket ja til å lære oss om broderi i vikingtid. Hun viste bilder og fortalte oss om funn av broderi i vikingtid, hadde med flotte broderte ting hun hadde laget, og til og med mønstertegninger til alle deltagerne. Vi lærte blant annet at det pr nå er fire hovedfunn av broderi fra vikingtid; Oseberg, Mammen, Birka og Valsgjerde. Funn viser at det ikke har vært vanlig med mye broderi på klærne, ofte er det enkel dekor langs sømmer og kanter. Vi øvde oss på kontursting og splittet kontursting (som kjedesting, men nålen stikkes midt gjennom tråden), som har vært mye brukt i vikingtid, både til linjer og til å fylle i flater med. Nytt for mange av oss var at det ikke er funn av kjedesting fra vikingtid.

Et nyttig tips: På Nordby i Bergen har de praktisk overføringspapir i lys og mørk farge.

Skokurs

Under årets festival på Bukkøy ligger det an til at 10 av medlemmene vil sprade stolt rundt i nye, selvlagede sko. Andy de-Martine hadde skokurs for oss en lørdag i april, og vi skal ha oppfølging en klubbkveld for å løse alle i mål med skoene. Autentiske vikingsko er en viktig del av drakten, og det er veldig gøy og givende å kunne lage sine egne sko! Hvis du ikke fikk med deg dette kurset, men synes det hørtet kjekt ut, så send en e-post til klubben, så kan vi kanskje sette opp et nytt skokurs ved en senere anledning.

Farge av gråor

En del har begynt å lage seg deilige saueskinnsfeller, under kyndig veiledning fra Henny Drange. Disse har vi lyst å dekorere med symboler og mønstre på skinnsiden. Vi skal prøve å lage en rødlig farge på tradisjonelt vis av barken fra gråor. Vi har hentet bark, tørket den, knust den og lagt den i bløt til gjæring. Senere skal den kokes i timevis. Så får vi se da, om det blir farge av det. Spennende er det uansett, og verdt et forsøk!

Linåker

Etter flere dugnader har vi fått laget linåker på vikinggården, det er flere år siden sist. Synnøve Jakobsen har vært initiativtaker, og vi fikk god hjelp av leirskolen som kjøpte inn mold og gjødsel, og av Andy De-Martine som flettet mye av gjerdet for oss. De nye hønene på gården er nærmeste nabo, så foreløpig ligger det not over åkeren, så ikke de fristende frøene skal bli hønелunсj før de får spirt. Så er det bare å vente på blomstringen... I hvertfall er det blitt skålet over åkeren med ekte årgangs Bukkøymjød, så en god avling burde være i boks.

Nytt styre valgt på årsmøte 2012

Leder:	Geir Veggeland	415 08 949
Nestleder:	Cathrine Glette	938 13 967
Kasserer:	Synnøve B. Jakosen	481 35 842
Sekretær:	Janne Anette Langøy	952 45 723
Styremedl.:	Espen Kolstø Wathne	928 87 742

Vara:
Terje Lunnøy
Synnøve Lysebraate
Natasza B. Grønfur

Vikingklubben Karmøy
 Visnesveien 371
 Postboks 210
 4299 Avaldsnes
www.vikingklubben.no
 Vi møtes i klubblokalene hver tirsdag
 kl 19:00 til ca kl 21:30

Redaksjon:

Redaktør	Harald Ottøy	tlf: 478 69 818
Layout	Kjell Inge Bringedal	tlf: 909 17 522
Styreleder	Geir Veggeland	tlf: 415 08 949

Sommermarkeder 2012

7-10 juni	Vikingfestivalen 2012
17-19 juni	Hafrsfjord vikingmarked
6-8 juli	Borre Vikingmarked 2012
13-15 juli	Vikingmarked Bronseplassen
21 juli	Geo-Coaching